

Юрій Кирик — письменник, журналіст, перекладач з польської та англійської. Працював на радіо, у «Львівській газеті» та релігійних виданнях, публікувався в журналах «Березіль», «Дніпро», «Київська Русь». 2011 року Юрій Кирик став переможцем конкурсу метареалістичного оповідання «Золота Мантикора», 2014 року отримав літературно-мистецьку премію імені А. Малишка у відділі «Проза».

Фото люб'язно
надали автори

Якщо вам подобається
«Мелодія кави у тональності кардамону»,
ця книжка для вас

Галичина, початок XIX століття. Розкішний маєток, життя у якому нагадує свято. Але до радощів примішується біль... Двоє покохали одне одного, проте мусять приховувати свої почуття...

Він граф, а вона... дівчинка. І вона танцювала у дзеркальній залі. Саме там він вперше побачив її оголене тіло. Він закохався до безтями, однак тоді ж і вирішив поїхати з маєтку, щоб дочекатися, поки дівчинка подорослішає. Але коли вони нарешті поєднуються, перед ним постає складний вибір — вона або театр, який був і назавжди залишиться його другим коханням.

Герої мого роману — кращі представники української галицької інтелігенції. Люди, яких особисто не знав, але дуже полюбив. Писав про тих, хто втілює мої власні нездійснені бажання. Прикликав їх до життя, аби кожен з них вчинив те, перед чим сам я зупинився.

Це історія народу, така ж легка, як і окреме людське життя, жахливо легке й недовговічне, мов яблуневий квіт...

Юрій Кирик

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-1063-9

9 786171 121063 9

ЯБЛУНЕВІ КВІТИ

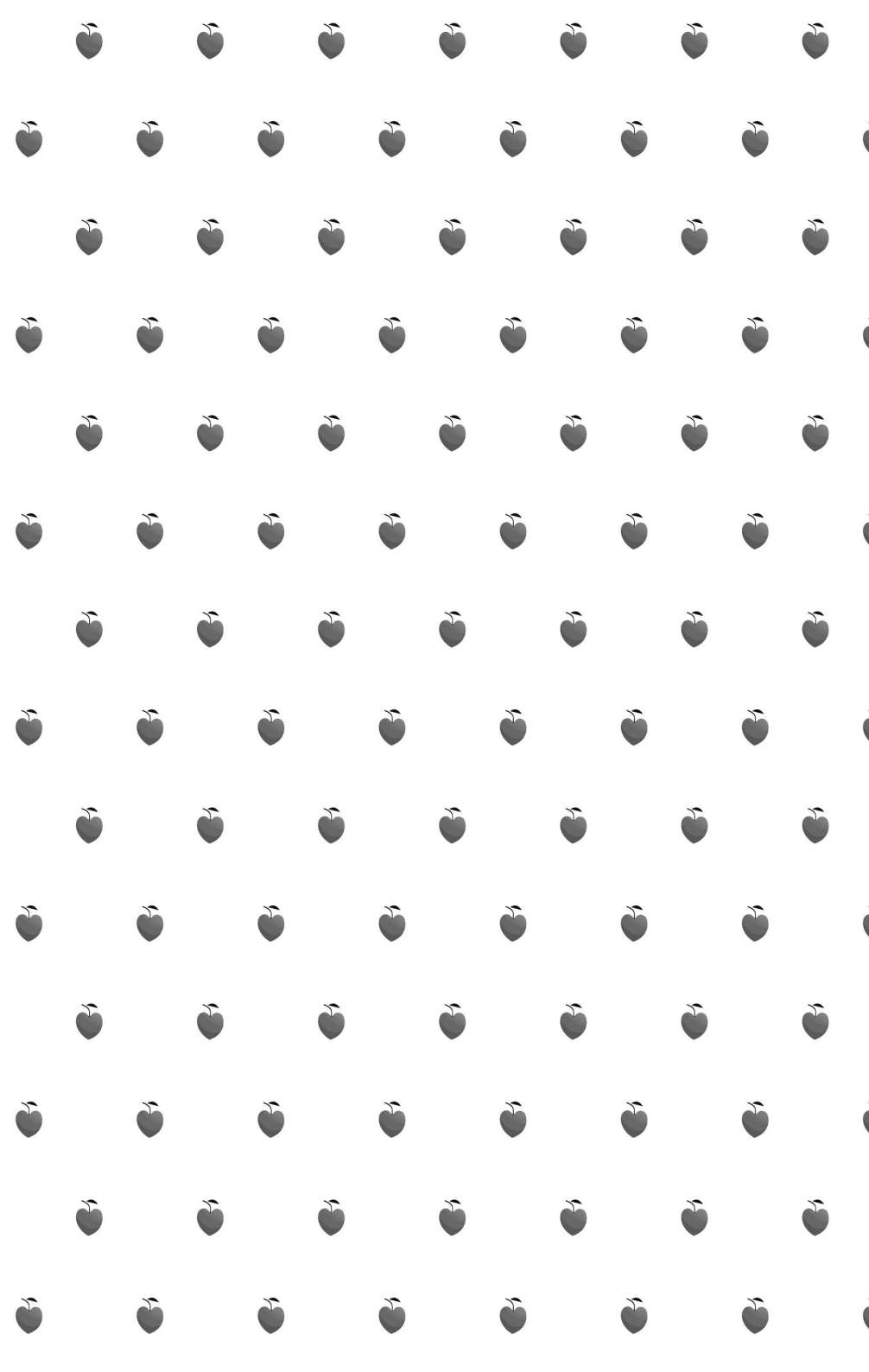

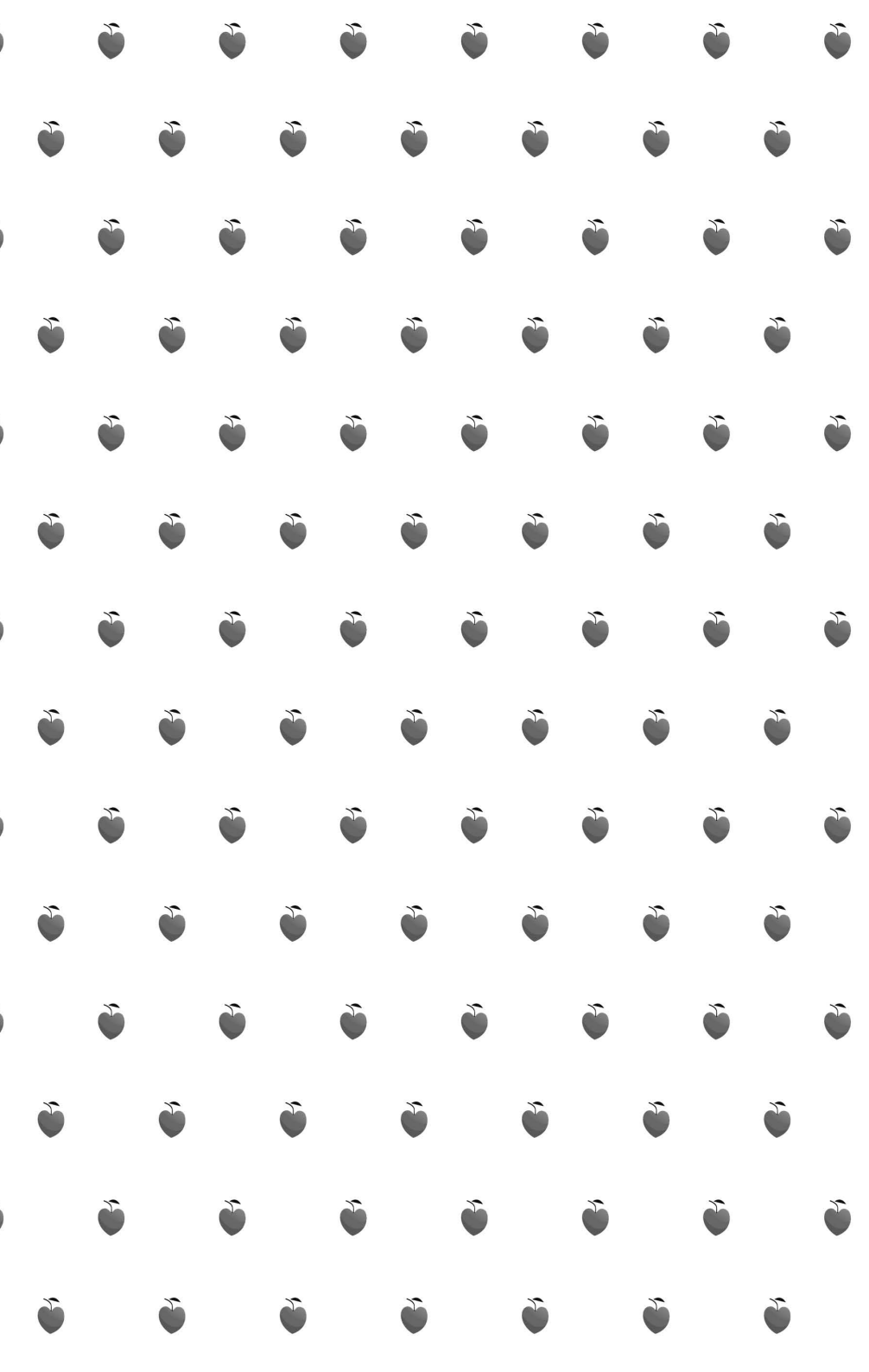
Юрій Кирик

ЯБЛУНЕВІ КВІТИ

Юрій Кирик

ЯБЛУНЕВІ КВІТИ

Юрій Кирик

Роман

ХАРКІВ **КЛУБ**
2016 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.161.2
ББК 84(4Укр)
К43

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Дизайнер обкладинки *Тетяна Якунова*

ISBN 978-617-12-1063-9

© Кирик Ю. С., 2016
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2016
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2016

Передмова

Наші велосипеди — «Туристи» на підсилених шинах з такої ж раритетної нині «України» — проїхали Миколаїв, і десь на півдорозі до Демні я угледів невеличкий лісок. Чудово! Матимемо дрова. Води ми вже набрали неподалік у джерелі. Час і про ночівлю подумати. Ми — трійко приятелів — фанати колярства (як називали колись велоспорт), не розлучаємось із нашими вірними друзями, які намотали за своє довге життя не один десяток тисяч кілометрів. Щоправда, у кожного в гаражі сучасні «байки» з амортизаторами, карбоновими рамами — справжні витвори інженерного мистецтва. Та коли «доріженька кличе», сідаємо старих випробуваних коней. З титановими багажниками, годними витримати до ста кілограмів вантажу. Заходимо в лісок, аби в тіні поставити велосипеди, і... зупиняємось зачудовані білокам'яним маревом — просто серед лісу постає капличка, аж дух захоплює. Кому заманулося бути похованим серед лісу? З певністю, що не місцевий багатій. Каплиця, хоча й розруйнована, усе ще приваблює немісцевим шиком. Їй би пасувало прикрасити Личаківське кладовище у Львові, а не цю Богом забуту місцину, де лише пташки та інколи лісова дичина забреде. Тут пахне таємницею.

Таємниця озонує в повітрі. Хоча... уважно придивившись, бачимо, що не звірина, а люди тут добряче «попрацювали». Грунтовно зруйновані підземелля, де були поховані останки. Дивно, як стоять ці стіни, адже фундамент

практично знищено... Читаю напис: «Станіслав Скарбек». Невже той самий? Фундатор і будівничий львівського драматичного театру. Авантюрист і меценат... Зрозуміло — тут шукали скарби людини, що славилась найбагатшою в Галичині. Трохи моторошне насправді сусідство — розграбована каплиця в лісі. У гарному товаристві згаємо нічку, думаю собі... Відходимо в пошуках хмизу.

Не знаю чому, але ліс, який майже налякав нас уночі, як з'ясували вранці в місцевих мешканців, колись був ландшафтним парком гігантських розмірів, теж створеним Скарбеком. Граф любив усе чимале. Ледь чутний жаб'ячий хор, який супроводжував нас увечері, розмістився в озері, викопаному в парку для графа. А поруч з цим зеленим куточком зростали стіни величезного замку-палацу. Величезного — це найменший з епітетів, які можна дібрати до споруди.

Бував у Вавелі, у Пред'ямському замку в Словенії, у Марієнбурзькому замку й можу сказати: не масштабно жили тевтонці... Скарбек — от хто тямив у розмірах! Похмуре громаддя суворого палацу займає площу, достатню для розміщення середнього села. До нескінченного триповерхового головного корпусу приєднуються два чотириповерхові крила зі стилізованими баштами заввишки в п'ять поверхів. Нині він постраждав від перебудов, його галереї втратили свій монументальний декор, та це не головне — розміри правлять бал, розміри придушують звуки, розміри втискують людину в землю. Цей палац усі тут називають «заклад». Граф планував, що буде він омріяним домом для всіх, хто позбавлений житла, — без огляду на національність, стать чи стан. Загалом він розрахований на чотириста осіб...

Віття дерев чудовою куртинею прикриває місце останнього спочинку того, хто понад усе любив театр. Крутячи педалі курним шляхом, намагаємось згадати все, що кожен

із нас знав про цю людину. Не багато того назбиралося. Та й те, що сплигло в пам'яті, заслуговувало найбільшої уваги. Не лише сам Скарбек, а й люди, найтісніше з ним пов'язані, — його дружина Софія Яблонівська та Олександр Фредро, її другий чоловік. Можна й продовжити — їхній спільний з Олександром син Ян-Олександр також став драматургом, а донька Софія, одружившись із Яном Шептицьким, — матір'ю майбутнього митрополита Андрея.

Після мандрівки засів в архівах і бібліотеках — заманулось відкрити цю історію. Можливо, це не «зоряні часи людства», як у С. Цвейга, та «людство» може бути як всеохопним поняттям, так і вживатися як синонім поняття «суспільство». Україна чи навіть Галичина не такий уже й маленький шмат цього суспільства. А трійко цих людей немало спричинились до того, що життя в цьому краї видозмінилося, набуло нових рис. Без сумніву, це були його зоряні хвилини. По-справжньому зоряні, бо благословило їх велике кохання. Зелена завіса, що вкрила останній прихисток одного з головних його героїв, повинна відкритися.

Не претендую на документальність (хоча каркас і стоїть на міцному документальному підґрунті), не це ставив за мету, а чудо, яке творить з чоловіками любов жінки, майже дівчинки, яке розрівнює їхні дороги. Йдеться про графів Станіслава Скарбека та Олександра Фредро, яких у масштабах Галичини, та й загалом України, не можна не назвати великими.

У палаці Яблонівських була велика бібліотека. У кожній бібліотеці (звісно, там, де не живуть справжні бібліофіли) зазвичай більшість непрочитаних книжок — ті, що купили через колір їхніх палітурок, чи й просто тому, що шкіряні оправи гарно пахли. Софійка не була винятком — до таких книжок торкалась кілька перших днів по купівлі, розгортала їх, читала перших пару сторінок, й вони поверталися на визначене їм місце. За якийсь час про них забували чи просто споглядали із неприхованою огидою. Через вартість їх не викидали, але вони ставали непотрібними речами, яких у кожному провінційному палацику чимало.

Набагато менше в бібліотеці було тих книжок, з якими Софійка не розлучалася з дитинства. Вони нагадували їй час, коли вона іще не навчилася проскакувати сторінки, читала з лівого верхнього в нижній правий кут. То, мабуть, єдині книги, які вона справді прочитала в житті й у які повірила.

Прочитані книжки спричинилися до того, що Софійка жила в постійному страху, наче пропустить щось надзвичайне й чарівне у своєму житті. А це ж мусить відбутися, бо ж відбувалось із кожною героїнею її улюблених книжок. Та по сьогодні чомусь так виходило, що справжні розваги, гучні карнавали — це великопанське щастя — відбувалися завше деінде або дізнавалася вона про них надто пізно. Але вперто й постійно будувала плани, як ухопити за хвоста свою пташину щастя, не прогавити миті, коли життя, як уві сні, перетвориться на казку.

* * *

Іще не було п'ятої ранку, як невсипуще небо початку літа почало вдоволено рожевіти і через півгодини проповзло під вії Софійки, вторгшись у темряву її сну. Прокинулась вона задоволеною — сон, темрява і все з ними пов'язане ніколи не будили в юної графині приємних спогадів.

Із яблуком у зубах, наче той пес мисливський зі здобиччю, ходить молода панночка просторою залою замку — місця собі знайти не годна. І чого? А бозна! Софійка витягла яблуко з рота (на підборіддя потекла кисло-солодка слина, як у дитини), дивиться крізь вікно, а бачить зовсім інше: до їхнього обійстя під'їжджає вершник на арабському конику. Хто б це? Серед знайомих батька таких статних військових немає. Вершник спрямовує погляд у вікно, і її аж спіпить блакить його очей, гіпнотизує. Софійка знає, це непристойно, та не може відвести від незнайомця очей.

— Що таке пані уздріла там, за вікном? — допитується Зоська, її покоївка, з якою у неї здавна приятельські стосунки. Лютує на Зоську, що та збурила її фату-моргану, таке дивне, таке чудове, таке бажане видиво. Тому не повертається до неї. Зоська торкає її плеча, і тут вона не витримує — потік сліз фонтаном б'є з оченят.

— Панночко, люба, що сталося?! — відскочила трохи налякана дівчина.

Софійка кидається їй в обійми.

— Зосенько, я хочу, щоб мене хтось до смерті покохав, як тебе твій Збишек... Аби полюбив мене й не розлюбив довіку... Щоб він так за мною упадав, аж всіх моїх подруг завидки брали... На руках мене носив, цілував без пам'яті й...

Далі юна Софійка не знала, що наувяляти і захотіти. Бо захотіти можна, коли бодай щось пережила, бодай одне кохання... Вона ж лиш зачитувалась чужими романами та любовними перипетіями, а її серця не досягло ще жодне почуття. На бали її ще не вивозили. Нашукати собі милого

могла хіба в театрі, та й там вони були досить рідкими гостями, бо Львів навідували не так уже й часто. Звісно, там багацько ставних, хвацьких офіцерів, що їй так подобались, їх можна було зустріти просто на вулиці. Розглядала їх не соромлячись. Вони теж озиралися на юну панну, яка кидала надто цікавські погляди. Підсміхалися у вус й чвалали собі далі.

— У панни все попереду. Я ж бачила, які паничі закидають на вас оком... — потішала Зося.

— Паничі! — байдуже фиркнула Софійка. — Хочу, аби мій коханий був офіцером! У них он яка виправка — жоден цивільний їм не дорівняє!

Треба сказати, що її служниця була ще й чудовим оповідачем. Могла проговорити без упину всеньку нічку. Одна історія перепліталась у неї з іншою, одна подія прозирала крізь другу. Тонке плетиво слів починалось із того, що сталося вранці, а потім охоплювало ціле століття, аби знов повернутися до цін на м'ясо...

Їхню розмову перервав настирний дзвоник, що скликав челядь на обід.

— Скажи матінці, що я не голодна, — кинула Софійка, знову втуплюючись у вікно.

У Софійки був якийсь тоскний, тужний, болючий до судоми прояв особистості, з одного боку — нестримне бажання заявити про себе, з іншого — туга за собою, за тою, що все іще не здійснилась.

— Rany Boskie!¹ — скрикнула Зося. — Я й забула! Матінка наказала прибути швидше, бо може буде потрібна допомога за столом, адже у нас сьогодні гості! — скрикну-

---

¹ Рани Господні! (пол.) — вигук, який часто вживають католики, висловлюючи полярні стани: розпачу, радості, здивування, страху, а навіть і прокляття, як Good God (англ.), що відповідає нашому «Господи, Боже мій», так само як і «Чорт забирай».

ла, кинувши хитрого позирка на панночку. Не помилилась — цікавість у Софійки спрацювала одразу ж.

— Часом не знаєш, хто прибув? — на позір байдуже запитала Софійка.

— Ну звідки ж? Мені про таке не сповіщають...

— Піду й я — лиш погляну, хто це до нас завітав.

За великим столом окрім домашніх сиділи двоє поважних чоловіків. Софійка одразу звернула увагу на пана, у якого були пишні вуса та пов'язана на сорочці велика фіолетова кокарда. Батько відрекомендував його як відомого архітектора Людвіга Піхля. Іншого гостя Софійці не треба було представляти — граф Станіслав Скарбек бував у їхньому обійсті не один раз, навіть полюбляв із нею пожартувати. Так зазвичай не звертають уваги на тих, кого знають з дитинства. Софійка, сівши навпроти архітектора, дозволила навіть щось покласти собі в тарілку, правда, більше поїдаючи знаменитість очима й не дуже уважно слухаючи його розлогий виклад стосовно віденського класицизму. Зате «ампір», це нове слово, яке раз у раз уживав пан Людвіг, зацікавив дівчину. Та хоч би якою цікавою була їхня фахова розмова, зрозуміти до кінця, про що йдеться, вона все одно не могла, тому, покотувавши виделкою в тарілці й подзьобавши, достоту як той горобчик, попросила в поважного товариства вибачення й гайнула собі в дзеркальну залу, де на неї вже чекала її подруга Ядвіся, що добиралася на заняття із сусіднього маєтку. Раз на тиждень пані Малгожата спеціально приїздила до дівчаток зі Львова давати їм уроки танців.

Танцювати Софійка любила. Коли подруга вже втомлено покотом падала на довгу лаву, що простягалася вздовж стіни, вона вперто викручувала витіюваті па.

Станіслав Скарбек, що випадково (а може, й не дуже) зазирнув у дзеркальну залу для танців, увесь час протирав

свої цвікери¹. Граф не міг погамувати дрібних дрижаків у руках. Ніколи не міг погасити внутрішнього хвилювання, споглядаючи молоденьких панночок, що у твердих пачках під супровід фортепіано відпрацьовували химерні фігури. Урешті вертихвістки спостерегли цікавський погляд графа. Вони зупинилися і стали посміюватися, про щось перешіптуючись. Та пані Малгожата закликала їх до порядку. Дівчатка час від часу зустрічалися очима. Обидві чудово знали, що робити цього в жодному разі не слід, бо ж їм нізащо не стриматись від сміху. Між ними ніби була натягнута жива, вібруюча нитка сміху; аби не розреготатись, їм треба було уникати дивитись одна на одну. Та очі самі липнули до поважного паняги, котрий так уважно до них приглядався. Часом і він стримано їм підсміхався.

— Дівчатка, у вас якісь проблеми? — врешті запитала пані Малгожата.

Обидві, мов за командою, напустили на себе байдужий вигляд і дружно, наче нічого й не було, піднімали й опускали в такт музики плеченята. Та варто було вчительці відвернутися, сміх електричними розрядами рвався із них, мов із блискавиці. Видко, передчувало Софійчине серденько, що доля колись зблизить її й цього поважного статечного чоловіка. Навіть коли Скарбек покинув приміщення, сміх, здавалося, продовжував вітерцем прогулюватися великою залою й дівчата відчували його кожну секунду.

Після уроку Софійка помчала чимдуж у ванну, або, як у них її називали, купелеву кімнату. Довго стояла під струменем прохолодної води, бо окрім поту мусила ще й остигнути від емоцій.

Вийшовши з ванни закутана в довгий, по кісточки халат, Софійка забігла у вітальню, де було велетенське, аж до

---

¹ Спеціальна форма окулярів, яку полюбляли носити вельможі (нол.).

підлоги дзеркало. Не помітила, що із найтемнішого кутка вітальні стежить за нею несхитний і запалений жадобою погляд пана Станіслава, що відпочивав у фотелі. Природна сором'язливість чи католицько-пуританське виховання не дозволили їй оголитись. Лише розкривши поли халатика, несміливо підглядала, потайки вивчала своє дівчаче тіло, що набирало нових форм. Воно зовсім не подобалось їй. Груді дівчинки з двома дрібними хлопчачими пипками трохи неправильні й несиметричні, а от руки, по-королівському тонкі, з довгими пальцями ніби й прикривали ті невеличкі дівочі скарби, та по-справжньому прикрити так і не могли. У неї були гарні, довгі ноги, у довгому халатику могла ходити в балетках, а все ж здавалося, що на високих підборах. Хоча ноги й були довгі, але й повнуваті — ноги слов'янських берегинь.

— Фе! Яка ж я бридота! — жажнулось дівча, кутаючись у рятівну одежину.

Зовсім іншої думки був присутній потаємний спостерігач Станіслав Скарбек. Йому аж дух перехопило від зваб шляхтянки. Цей поважного віку чоловік умів зазирнути трохи далі. Побачив у ній панну, створену Богом з такою досконалою точністю, яких йому досі не випадало бачити. «Виросла мала пісюха!» — констатував подумки. Праглося зараз же її обійняти і не відпускати! Тої ж миті засоромився свого почуття. Дитині, можливо, й тринадцяти немає, а він... Добре, що вона швиденько покинула вітальню, так і не запримітивши його. Хоча це випадково підглянуте видиво добряче спантеличило й довго не полишало його. Йому сподобались її принадлива посмішка та й тіло! Тіло, що нагадувало привабливий пуп'янок, який хтозна й коли, пригрій його лиш сонечко чи добре подмухай вітерець, і розкриється в чарівну квітку.

Скарбек вийшов зі свого закамарка, і вони мовчки пішли довгим ганком. Граф подав Софійці руку і, коли вона

сперлася на неї, знову відчув, як його сильно й нестерпно вабить до цієї дівчинки. За хвилину він аж тремтів від цього почуття й тільки іскри пробігали по його нервах.

У передпокої він уже не міг стриматись й обійняв Софійку, пригорнувши її до себе, торкнувся устами чола. Діяв він майже мимовіль. Софійка, напевно, просто заціпеніла, бо не чинила ні найменшого опору. Щоправда, вона висковзнула з його обіймів, коли в коридорі почулися кроки слуги, втекла до себе нагору, а схвильований Станіслав підійшов до вітальні. Він з тривоною й нетерпінням чекав її появи. Софійка незабаром прийшла, хоча він був певний, що цього вечора вона не вийде. На щоках грав нездоровий рум'янець. Очі блищали, як після сну, — очевидно, вона намагалася pudрою охолодити своє розпашіле обличчя. Вигляд Софійки зворушив його. У цьому відчув, як глибоко кохає її. А вона ж не красуня. Дівчина-загадка. Іноді з'являються на світ такі люди, що, раз на них поглянувши, відірватися не годен. Уніками, якими Бог займався особисто. Їх не назвеш еталонами краси — краса ж бо річ цілком пересічна, буденна. Але оскільки Бог посміхався, викреслюючи їхні риси, то в кожному зустрічному неодмінно відгукнуться ці теплі, не від світу цього веселощі.

За якими ознаками їх можна впізнати? За надто чутливими ніздрями, наче щомиті вони вдихають райські пахощі. Обличчя або ж посміхається, або за мить до посмішки.

Станіслав іще б довго фантазував, бо таким спокійним потічком лилась ця приємна, заколислива фантазія, як раптом усвідомив, що не має на це морального права — адже вона іще дитина...

Того дня він швиденько розпрощався з панством Яблонівськими, подумки постановивши оминати гостинне обійстя. Софійка була молода, жахливо молода і до того ж — нестерпно чарівна...

* * *

Насправді щасливою почувала себе Софійка, лишень коли вони приїздили у Львів. Це місто шокувало її. Зрештою, не даремно, Львів був європейським містом в Україні, яке подекуди крокувало навіть попереду самої Європи. Тільки подумати: у Львові майже три тисячі будівель! Це ж тільки обійти їх усі! Крім того, що був найцивілізованішим європейським містом, Львів умів подобатися, притягати до себе людські серця. Він завжди був передовим містом, яке прагнуло до розвитку, прагнуло бути найкращим¹.

Йдучи вечірнім Львовом, Софійка, хоч дуже любила й захоплювалась, та серцем не приймала цей яскравий світ (він був далеко за межами її дуже гарного, та все ж провінційного палацу), який водночас видавався їй більш реальним, аніж усі ті речі, що оточували її кожен день. Любила спостерігати за ним, хоча сфінкси на Краківській, кам'яні леви, що з'являлись то тут, то там, інколи лякали її. Ніколи не відчувала, що належить до цього міста, не відчувала себе його органічною часткою. Коли аналізувала свої відчуття, йдучи вулицею, то почувалась глядачем, котрий казковим чином опинився учасником спектаклю, де в нього немає найменшої ролі, навіть без слів. Усе довкола таке реальне, захопливе, та відчувала свою цілковиту непричетність до всього. Було неприємно і якось моторошно.

Софійка намагалася не думати про свої стосунки зі світом. Тому навчилася ходити дуже швидко, хоча, в принципі, майже ніколи й нікуди не поспішала, але та швидка хода повинна була свідчити всім протилежне... Нехай кожен побачить у ній зайняту своїми справами львів'янку. Хоча насправді це інший світ, який примхливо проявляється у неприродно яскравих, барвисто освітлених вулицях

---

¹ У XVII ст. населення Львова вдвічі перевищувало населення Києва.

й невиразних, незнайомих їй фігурах. Та попри душевне сум'яття, Львів наповнював кожную часточку її тіла життям. Тим життям, яке тільки мало відбутися...

Шлях зі Львова до Острога, де в Яблонівських спільна маєтність з князями Острозькими, прудкі коні прошмигнули швидко. Побачивши, що люба донечка добряче промерзла, мати швиденько напарила їй чаю. Ковток духмяного малинового напою наповнив душу відчуттям спокою і тепла. Софійка так любила цю велику мамину порцелянову чашку. Еге ж, *мамину*, в неї немає навіть власної чашки! Дрібниця, на яку б ніколи не звернула увагу, нині їй заболіла. Навіть чай перестав смакувати. Та й що може смакувати в такій атмосфері? Як ненавидить вона ці вітражі з квітами! У цій бабусиній, тепер її кімнаті, надто багато неживих квітів. Саме тих, яких вона терпіти не могла. Неприродно яскраві занавіски на вікнах, пастельні, добряче вигорілі шпалери на стінах. Софійка десятки разів хотіла поміняти фон, та мати повсякчас нагадувала, що «їх любила бабуся... Це ж не звичайний папір — із цих стін струмує прожите життя». Меблі з того часу теж ніхто не міняв. Дівчинка ж хотіла чогось такого, аби було свідком її власного життя, а не бабусинового... Невже в цьому, можливо, на чийсь смак гарному, але такому чужому світі промине її юність, та, як усі твердять, найпрекрасніша в житті пора?! Її життя тут порожнє, мов та велетенська ваза із китайської порцеляни, яка стоїть на комоді і в яку ніхто ніколи не поставив жодної квітки...

* * *

У всьому будинку панує якась всеохопна мертва тиша, якої насправді не буває. І тиша ця моторошно наповнена не звуками, а їхніми відголосками, шепотінням, незрозумілими слідами звуків і голосів. Серце пропустило удар та опісля застукотіло так, що, здавалось, вирветься з грудей...

Софійка зумисне голосно захряснула книжку, очевидно, аби підбадьорити себе і порушити тишу, яка знову підповзла до неї.

Мала нелюбу пору — коли ховається сонечко і скрадливо підступає на землю пітьма. Дитячі страхи й переживання не завше проминають у дорослому віці. Звісно, вони не такі яскраві, та й страх той не панічний, як у дитинстві. Колись бабуся розповідала їй про вічну борню армії пітьми зі світлом. Малою була переконана, що удень пітьма нікуди не щезає, лише добре ховається у темних пивницях, у глибині озер, у печерах, навіть у корі дерев, укривається навіть у складках одежі. Вона розпорошена всюди. Лише натреноване око може углядіти її. Викрита в одному місці, тієї ж миті переноситься в інше, використовуючи найменшу можливість знову перекочувати туди, звідки її було усунено. Вечір — дуже таємна пора. Вечір — тріщина поміж двох світів. У тому була свято переконана. Тому кожен вечір, що його проводила на самоті, приносив тривогу.

Коли пригасає сонце, перед нею поволі вмирає небо. Армія мороку густими лавами суне зі своїх схованок, тиха й обережна. Виповзає з пивниць, комірчин, з-під шаф, креденса¹, найтихіших закутин і закамарків. Заповнює спочатку коридори, передпокій і зрештою починає завойовувати вулицю, мовчки бере приступом стіни й дерева, аж поки не запанує над вським світом. Розчинить своєю чорною сажею всі барви цього прекрасного світу. Знищить обриси будівель і дерев, невпізнаними стануть люди. Як на зло, в палаці, окрім прислуги, немає нікого. Байдуже! Їй потрібні люди. Живі люди! І вона бігцем подалась на кухню. Там зазвичай, коли немає господарів, робота не кипить. Кухарка парить у якомусь цебрику хворі ноги. Садівник щось витесе із довгої жердини. Покоївки куняють

---

¹ Буфет для посуду.

біля ще теплої печі — за вікном лупцює дощ, надто холодний для травня. Загалом же в приміщенні віє тим особливим запахом, що його виділяють інтимні місця людського тіла: промежини, пахви чи ямка при переході плеча в шию — підключична западина. Не переносила випарів брудних тіл.

Ні, вже краще наодинці з темрявою, яка насправді лише лоскоче нерви... Софійка наказує запалити у своїй кімнаті люстру й усі світильники. Лише після цього дещо заспокоюється. Сідає в крісло-гойдалку й перечитує книги з чудової батькової бібліотеки. Бо чим іще зайнятися панянці в тій глушині? Так до кінця й не втямила, що більше її дратувало: темрява чи цей специфічний містечковий мікросвіт? Відчуття, що їх важко було назвати приємними, нуртували в її естві, аж поки синя пташка сну не спустилася на очі й заслонила їй недружню ніч своїми голубими крилами.

Ще Софійка з дитинства вірила, що існує хтось безмежно добрий, кому можна все тихенько розповісти ввечері, під ковдрою, хоча б про те, що вона думала й переживала. Звісно, вона ходила кожної неділеньки у храм і так само регулярно сповідалася. Але той великий Біблійний Бог, з певністю, не цікавився її маленькими справами, а тим більше думками, яких ох скільки роїлося в голівоньці. Тому мала свого особистого бога і з ним ділилася всім, чим виповнювалася юна душа.

* * *

Півтора року граф Скарбек справді не з'являвся у великопанській резиденції графів Яблоновських. Зрештою в нього було чим зайнятись. Цей чоловік мав багацько справ. Можливо, його діловитість була подиктована не надто легким життям... Зазирнімо трохи глибше в родословну Станіслава Скарбека, аби опісля зрозумілішими були мотиви його вчинків.

Доля була не вельми ласкавою до юного Станіслава. З родинного гнізда виніс хіба що гучні титули: батько з графського роду Абданк, мати з родини графів Бельських. Родичів своїх Станіслав практично не знав, бо вже в чотири роки осиротів. Через тиждень після народження сина померла мати. А ще за чотири роки йде з життя й батько, залишивши двох синів — Станіслава та Ігнація — на виховання тітки, графині Живуської. Мудра й водночас вольова жінка сама керувала величезним маєтком. Саме в неї й отримав перші уроки управлінської практики юний племінник. Та доля приготувала молодому аристократу іще одне випробування. Коли Станіславу виповнилося двадцять років, помирає й тітка, залишивши йому чималий спадок. Звістка про це застає юнака у Львові, де він навчався в школі. Скориставшись нагодою, амбітний Станіслав їде вчитися до Відня — європейської столиці, де з певністю можна отримати кращу освіту. Та молодість, багатство, бурхливе світське життя столиці закрутило йому голову. Він захоплюється то музикою, то поезією, то архітектурою, то театром. Останнє захоплення полонить його на все життя. Але про це — згодом. Зараз же життя австрійської столиці пропонує стільки спокус, що він з азартом кидається від однієї до іншої, відсунувши науки на другий план.

Невдовзі від колишніх багатств не лишається і сліду. І ось тепер доля знову простягає йому руку порятунку. Матеріальне становище графа врятоване. Він робить висновки з минулого, стає ощадливішим. Змінює австрійську столицю на Львів, який де-юре хоча й уважався провінцією, але тут відбувалося не менш жваве світське й бурхливе громадське життя.

— Jezus Maria!¹ Рани Боскі! Фортуна не відвернулась від мене!

---

¹ Ісус, Марія! (пол.)

Це був справді тріумф! Станіслав, отримавши банківський чек від свого управителя на п'ятдесят тисяч злотих, не побоявся вкласти позичені гроші в розробку копальні залізної руди, і от (не минуло й півроку!) прогнози фахівців справдилися — продано першу партію руди. Він — власник копальні золота. Байдуже, що із руди виплавляють залізо, у банку вона все одно перетворюється на золото! Фортуна знову (вже вкотре!) ласкава до нього!

У 1805 році нащадки Рафала Людвіка Скарбека підписали угоду про поділ родинних маєтків. За цією угодою Станіслав уступив молодшому братові Ігнацію Бурштинський Ключ з батьківських маєтків, зобов'язавши його збудувати й утримувати шпиталь для убогих. Уже з того часу в одного з найбагатших людей «королівства Галиції і Лодомерії» почала проявлятися любов до філантропії. Ігнацій Скарбек — великий ловчий коронний галицький — дотримав слова і влаштував притулок для хворих у Бурштині.

З молодих років граф Станіслав намагався стояти осторонь державної служби та публічної політики. Тільки у 1809 році, коли польська шляхта в Галичині виступила на підтримку відродженого Наполеоном герцогства Варшавського, на короткий час долучився до цього руху і був поставлений генералом Олександром Рожнецьким інтендантом соляних копалень і державних маєтностей у Стрийському та Самбірському округах. Але після повторного захоплення австріяками Львова назавжди відійшов від будь-якої служби. Відтоді він перетворився на одного з найбільших капіталістів Австрії. Дивуючи інших магнатів, які спокійно прогулювали батьківські маєтки, він з азартом грав на біржі, брав величезні позики і кредити, купляючи нерухомість, устаткування і машини, відкриваючи підприємства. При графі Станіславі бурхливо розвивався металургійний промисел у Галичині, однією з перлин якого

Літературно-художнє видання

КИРИК Юрій
Яблуневі квіти

Роман

Керівник проекту *З. О. Бакуменко*
Координатор проекту *Г. В. Сологуб*
Відповідальний за випуск *О. В. Стратілат*
Редактор *Т. М. Віланова*
Художній редактор *Т. О. Волошина*
Технічний редактор *І. О. Гнідая*
Коректор *В. М. Немашкало*

Підписано до друку 22.06.2016. Формат 84x108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Literaturpaуa». Ум. друк. арк. 10,08.
Наклад 10000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано з готових діапозитивів на ПП «ЮНІСОФТ»
Свідоцтво ДК №3461 від 14.04.2009 р.
www.tornado.com.ua
61036, м. Харків, вул. Морозова, 13Б

К Н И Ж К О В И Х

• за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

• на сайті Клубу: www.bookclub.ua
• у мережі фірмових магазинів
див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом
Надсилається безоплатний каталог

**Для гуртових
клієнтів**

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Київ

тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@bookclub.ua

Одеса

тел./факс +38(067)572-44-28
e-mail: odessa@bookclub.ua

**Запрошуємо авторів, перекладачів,
художників, редакторів до співпраці**

e-mail: publish@bookclub.ua

Кирик Ю.

К43 Яблуневі квіти : роман / Юрій Кирик. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. — 192 с.

ISBN 978-617-12-1063-9

Граф Станіслав Скарбек з першого погляду зрозумів — юна Софійка призначена йому долею. Він чекав, доки вона подорослішає, і за першої нагоди попросив її руки. Софійці він здавався принцом, який зійшов зі сторінок казок. Тепер цей принц — її чоловік. Та невдовзі дівчина розуміє, що вона ніколи не стане сенсом його життя. Усі сили й час він віддає своїй заповітній мрії — будівництву у Львові найбільшого в Європі театру. Саме це, а не молода дружина є сенсом його життя. А Софійка так жадає бути коханою і щасливою. Хто ж може здійснити її мрію?

УДК 821.161.2
ББК 84(4Укр)